

Statnett
firmapost@statnett.no

Høring - Forslag om oppdaterte markedsvilkår iht. EBGL art. 18 og Søknad om godkjenning av mFRR-D som spesifikt produkt

Vi viser til ovennevnte høring med utsatt frist til 12. juni 2026.

Hydro er som produsent av aluminium og kraft en betydelig produsent og forbruker av kraft i Norge. Vi opererer betydelige volumer vannkraft og vindkraft og er både balanseansvarlig og en sentral leverandør av balansetjenester. Forslagene i høringen berører derfor Hydro direkte.

Hydro vil innledningsvis påpeke at høringen omfatter et svært omfattende og komplekst sett med endringer som samlet sett kan få betydelige konsekvenser for kraftmarkedets virkemåte. Etter vårt syn burde det vært gitt en lengre høringsfrist enn 1,5 måned for å sikre tilstrekkelig kvalitet i aktørenes vurderinger.

Hydro mener videre at det er uheldig at høringsfristen for *Metode om vilkår* ikke er samordnet med høringen av oppdaterte retningslinjer, ettersom endringer knyttet til balansekravet berører begge prosessene.

Hovedpunktene i vårt innspill:

- Maks grensen for udelbare bud i mFRR EAM for volum med tilslag i mFRR CM bør økes fra 50 MW til minst 100 MW.
- Kravet om at minstevolum i bud knyttet til tekniske forhold er svært uheldig ved at det kan redusere volumene som faktisk kan tilbys i mFRR-markedet.
- Statnett må vurdere tiltak som kan bidra til mest mulig harmoniserte ubalansepriser i sammenkoblede områder og tydeliggjøre hvordan slike effekter er tenkt håndtert. Fastsettelse av dominerende retning og ubalansepris fremstår som kompleks og lite transparent.
- Det er viktig at Statnett vurderer justeringer og avbøtende tiltak dersom mulighet for avvik mellom ubalansepris og aktiveringsprisen i mFRR EAM i samme område påvirker aktørenes adferd uheldig og medfører uønskede markedsmessige konsekvenser.

- Hydro støtter innføring av insentiverende komponent, endret lukketid til 25 minutter før drift og priselastisk etterspørsel.
- Hydro mener det er svært uheldig at systemansvarlig vurderer å stramme inn balansekravet ytterligere, inkludert krav om å handle ubalanser eller strupe overskuddsproduksjon, og vi mener at konsekvensene av dette må vurderes grundig i samarbeid med aktørene før eventuelle konkrete forslag utarbeides.
- Hydro støtter Statnetts søknad om godkjenning av mFRR som spesifikt produkt.

Vi erkjenner at flere av endringene skyldes at EU regelverket gir begrenset fleksibilitet for tilpasninger av det nordiske kraftsystemet. Dette illustrerer viktigheten av å delta aktivt i regelverksutviklingen i EU fra tidlig fase. Norden med mye regulerbar vannkraft og mange budområder har særegenheter som ikke nødvendigvis vil hensyntas på en fornuftig måte med mindre vi fra norsk side deltar aktivt.

Nedenfor følger en utdyping av innspillene våre. Kort høringsfrist har gjort det vanskelig å vurdere alle forslagene så grundig som vi skulle ønske. Vi stiller gjerne opp for å utdype innspillene våre og vurdere og diskutere andres innspill. Det er viktig at bransjen, Statnett og RME har en felles forståelse av konsekvensene og hva som er mest hensiktsmessig innenfor EUs rammer.

Endring i krav til delelighet for bud med tilslag i mFRR CM (oppdatering av artikkel 42 nr. 3)

Statnett foreslår å innføre 50 MW som maksimal grense for udelbare bud i mFRR EAM for volum med tilslag i mFRR CM.

Hydro mener at en slik grense vil føre til at flere vannkraftverk får redusert eller ingen mulighet til å delta i mFRR CM, alternativt må prise sine CM-bud vesentlig høyere for å kunne opprettholde drift i ugunstige lastområder. Dette kan skyldes både tekniske begrensninger på aggregater og høy minimumslast.

Effekten vil være særlig stor i perioder med lave kraftpriser, der mange fleksible kraftverk ellers ville stått i reserve. Aktører kan bli tvunget til å produsere større volum i spotmarkedet til lave priser for å kunne oppfylle CM-forpliktelser. Dette vil:

- øke kostnadene i kapasitetsmarkedet
- gi høyere systemkostnader
- føre til mindre effektiv utnyttelse av vannkraftressursene

Hydro mener at en økning av grensen til minimum 100 MW vil redusere disse negative effektene og gjøre det mulig for flere kraftverk å delta i mFRR CM-ned på en hensiktsmessig måte.

Videre viser Statnett til at 50 MW-grensen harmonerer med priselastisk etterspørsel i aktiveringsalgoritmen. Hydro mener i stedet at maksimal delbarhet i mFRR EAM bør knyttes til faktisk

maksimal elastisk etterspørsel i det aktuelle budområdet. En mulig løsning er at maksimal delbarhet settes til høyeste verdi av:

- en fast grense (for eksempel 100 MW)
- grensen for elastisk etterspørsel i budområdet

Priselastisk etterspørsel

Hydro støtter innføringen av krav om priselastisk etterspørsel og vurderer dette som et positivt tiltak for å redusere forekomsten av ekstrempriser. I et marked preget av økende volatilitet og større behov for fleksibilitet kan priselastisk etterspørsel bidra til mer stabile prissignaler over tid. Hydro støtter at Statnett som tidligere kommunisert gjør løpende vurderinger å øke volum for priselastisk etterspørsel.

Krav til at minstevolum for aktivering skal være knyttet til tekniske forhold

Hydro har forståelse for at kravet om at minstevolum i bud skal tilsvare aggregatets tekniske minstekjøring følger av regelverket for MARI, og at Statnett har begrenset handlingsrom når det gjelder utformingen av dette kravet.

Samtidig vil Hydro peke på at kravet kan få praktiske konsekvenser for kraftsystemet. For et aggregat med teknisk minstekjøring på 20 MW innebærer forslaget at det ikke vil være mulig å by et høyere minstevolum enn 20 MW, eller å legge inn et udeleglig bud over dette nivået. For mange aggregater og stasjonsgrupper med flere ugunstige lastområder kan dette redusere volumene som faktisk kan tilbys i mFRR-markedet.

Hydro er derfor bekymret for at kravet, slik det er foreslått implementert, kan føre til lavere tilgjengelig fleksibilitet i mFRR, særlig i perioder der fleksibiliteten er viktig for systemdriften. Hydro mener det er viktig at Statnett, innenfor rammene av MARI-regelverket, vurderer om det finnes avbøtende tiltak eller praktiske tilpasninger som kan redusere disse effektene.

Endring av Gate Closure Time mFRR EAM ved MARI til 25 minutter

Hydro støtter forslaget om å endre lukketiden for mFRR EAM til 25 minutter før driftskvarteret, da vi mener det er positivt for markedet med mye uregulert kraftproduksjon.

Tilknytning til MARI vil gi endring i fastsettelse av dominerende retning og ubalansepris

Hydro har forståelse for at tilknytning til MARI følger av europeisk regelverk, og at Statnett i denne sammenheng har begrenset handlingsrom når det gjelder overordnet markedsdesign. Samtidig mener Hydro det er viktig å belyse hvilke konsekvenser den foreslåtte metoden kan få i et nordisk kraftsystem med mange prisområder og høy andel både regulerbar vannkraft og uregulert produksjon.

Hydro opplever at metoden for fastsettelse av dominerende retning og ubalansepris fremstår som kompleks og lite transparent for markedsaktørene. Selv om Statnett har presentert forenklete

eksempler, savner Hydro mer helhetlige analyser som viser samlede markedseffekter av foreslått løsning sammenlignet med dagens modell. Slike analyser er etter vårt syn viktige for å sikre forståelse, forutsigbarhet og tillit til markedet.

Ulik ubalansepris i sammenkoblede områder

Ved tilknytning til MARI kan sammenkoblede områder med lik spotpris og tilgjengelig overføringskapasitet få ulike ubalansepriser. Hydro vil påpeke at dette er en konsekvens av et europeisk markedsdesign som i stor grad er utviklet for kraftsystemer med få prisområder.

I et nordisk system kan ulike ubalansepriser i sammenkoblede områder gi uheldige insentiver, blant annet ved at aktører kan tilpasse disponering av volum mellom områder for å påvirke dominerende retning. Dette kan svekke prissignalene og bidra til mindre effektiv utnyttelse av fleksible ressurser. Hydro mener derfor at Statnett, innenfor tilgjengelig handlingsrom, bør vurdere tiltak som kan bidra til mest mulig harmoniserte ubalansepriser i sammenkoblede områder. Statnett bør tydeliggjøre hvordan uheldige effekter, som nevnt over, er tenkt håndtert ved eventuelle tiltak.

Den 3. juni publiserte Statnett en analyse som belyser effektene av det foreslåtte designet. Hydro mener det er uheldig at analysen ble gjort tilgjengelig tett opp mot høringsfristen, og at den i begrenset grad inneholder oppsummerende vurderinger som kan bidra til aktørenes forståelse av forslaget. På bakgrunn av beskrivelsen og analysen slik den foreligger, er Hydro i utgangspunktet positiv til den insentiverende komponenten som foreslås.

Forholdet mellom ubalansepris og aktiveringspris

Med MARI kan det oppstå situasjoner der ubalanseprisen i et område avviker betydelig fra aktiveringsprisen i mFRR EAM, og i enkelte tilfeller er høyere enn aktiveringsprisen. Dette kan påvirke aktørenes adferd, ved at forventet ubalansekostnad veies opp mot sannsynligheten for aktivering.

Hydro er bekymret for at dette kan føre til økt tilbakeholdelse av uregulert produksjon i situasjoner med høy usikkerhet, fordi risikoen ved å havne i ubalanse oppfattes som økt. Dette kan resultere i lavere faktisk produksjon enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt. Hydro mener det er viktig at Statnett følger disse effektene tett etter innføring, og vurderer behov for justeringer eller avbøtende tiltak dersom uønskede markedsmessige konsekvenser materialiserer seg.

Oppdatering av balansekravet

Hydro vil understreke at kraftsystemet i økende grad preges av uregulert produksjon. For vindkraft er det krevende å anmelde korrekt produksjon mange timer før drift, særlig vinterstid. Forhold som ising kan endre produksjonspotensialet med flere hundre MW på kort tid.

Statnett skriver at de observerer at balanseansvarlige i ulik grad har oversikt over egen ubalanse. Hydro stiller spørsmål ved om de praktiske utfordringene knyttet til vindprognoser og ising er tilstrekkelig forstått.

Videre skriver Statnett at de kan vurdere å stramme inn balansekravet ytterligere, inkludert krav om å handle ubalanser eller strupe overskuddsproduksjon. Hydro mener det er uheldig at systemansvarlig signaliserer slike tiltak. Regelverket bør i stedet utformes slik at aktørene gjennom økonomiske insentiver handler rasjonelt og bidrar til effektiv ressursutnyttelse.

Søknad om godkjenning av mFRR-D som spesifikt produkt

Statnett søker om godkjenning av mFRR-D som spesifikt produkt for å kunne utnytte tilgjengelig fleksibilitet og opprettholde systemdriften på en effektiv og driftssikker måte. Hydro deler denne forståelsen og støtter Statnetts søknad. For å kunne håndtere system- og driftsmessige utfordringer på en forsvarlig måte og å ha tilstrekkelige ressurser tilgjengelig, anses mFRR-D som nødvendig.

Med hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebø
Leder Kraftsystem, Nett & Konesjoner
stein.ovstebo@hydro.com